

"בארצכם אתם יושבים לבטח"

הרב ישראל רוזנברג – ליקוט מגדולי ישראל

כתוב בתורתנו הקדושה בברכות על כלל ישראל "וישבתם לבטח בארצכם" (בחוקותי כו ה) ואמרו ע"ז בספרא "בארצכם אתם יושבים לבטח, ולא מחוצה לה".

כתב בספר "מכתב מאלה" (ח"ג) וז"ל "גם בדורנו אנו מוצאים בחינת מנוחה ובטחה נפשית בארץ ישראל, יותר מכל הארצות. בעינינו ראינו שבשעה שבכל הארצות חרדו בשנים האחרונות מפחד מלחמת עולם חדשה חס ושלום, ורבתה המנוסה ממדינה למדינה למקום שנראה בטוח יותר, לא יצאו מארץ ישראל, אלא אוהבי תענוגות עולם הזה, שחפשו במקומות אחרים, אבל מפחד מלחמה לא ברח איש, כי הפחד לא שלט בארץ ישראל, ותהי לפלא, שהרי לכאורה יש לחשוש הרבה יותר בא"י ממקומות אחרים.

והננו רואים עוד דבר פלא, בא"י בוטחים בנסים, שנוכל לעמוד לעמוד אפילו נגד ריבוי שונאינו, ואפילו כאלה שלא זכו לאור האמונה, והמה תועים בדעות, א"כ בטחון זה מנין, אלא שזו מברכת הארץ אשר ברכה ה'".

והגר"ש וולבה זצ"ל כתב "בדרך הטבע אין שום אפשרות להחזיק בה מעמד נגד ים של שונאים בנפש, ואין גם שום ספק כי כל דיירי הארץ אף כשהיו פורקי עול מצוות, אמונה עמוקה וחזקה מקננת בהם באלקי הארץ, כל יעזבם בידי אויבינו המרובים, כי לולא אמונה כזאת לא תתכן עקשנות כזאת של התבססות בארץ הקודש" (עלי שור ח"א עמ' רפו רפ"ז).

והגר"ר מרדכי גיפטר זצ"ל בספר "מילי דאגרת" שענין הבטחון הוא סגולה מסגולות שבארץ ישראל וז"ל "ורואים בחוש שהיהודי שהתרחק מהמקור מתמלא פחד מכל צל עובר, שבור ורצוץ הוא בנפשו פנימה. ואם בארץ ישראל רואים אנו גבורה וגאון אף באלה הרחוקים מן המקור, אין זאת אלא מפני שזו היא סגולתה של קדושת הארץ, מקום אשר בחר בה ה', וההתקשרות אליה ג"כ יש בה הרבה מעלות טובות אף למי שלא יבין סוד הדברים".

עוד כתב הגאון ר' שלמה וולבה זצ"ל (אגרות תקסב) "תש"ז... שאלתי את החזו"א שליט"א היום בנוגע להבחורים... אם נכון לעשות בשבילם שיבואו לכאן ובאופן שכתבתי. השיב לי כי מצד המצב אין מה לחשוש, ארץ ישראל, אמר, נקראת "גבירתה" ושאר הארצות "שפחתה" ונכון להביאם לכאן".

כתב הג"ר יחזקאל לוינשטיין במכתב (אות ר"ב) "תשט"ו... מה שכותב כי הוא רואה איזה סכנה מרחפת על ארצנו הק' ח"ו, ידע כת"ר כי אנשי א"י לא כן חושבים, ואומרים כי היא בית חיינו, מדוע יהיה "השפחה יותר בטוחה מגבירתה".

עוד כתב במכתב (אות פ"ט) "תשי"א... נבוא פה ויקבלו אותו בשמחה ויצליח בארה"ק, ואולי מפני פחד המלחמה ר"ל חושב זאת לנכון, בארצנו הק' חושבים ע"ד זה להיפוך מפני כמה דברים אשר קשה לי כעת להאריך".

ובעוד מכתב (רי"ז) "תדעו בני היקרים כי הפחד והאימה אשר נראה ונשמע, הוא רק למי שהוא רחוק מארצינו, בארצינו הק' שורר ב"ה רוח מנוחה ובטחון בפרט לתושבי ירושלים. ואם תשאלו מה הוא הגורם הייתי אומר, אולי הוא הסיבה כי ברכת ה' ית' בתורתו וישבתם לבטח שורר בם עתה, מה אף אחר כל הקללות רחמ"ל, אשר אין לך יום שאין קללתו מרובה מחברתה. ואולי הוא כענין שאמרו הנח להן לישראל אם אין נביאים הן בני נביאים הן, איהו לא חזו מזלא חזו".

כתב הג"ר יחזקאל סרנא (דליות יחזקאל ח"ב אגרת לה) "תשט"ז... וכמו שאז"ל במדרש שוחר טוב על הפסוק ותרם כראם קרני בלותי בשמן רענן, וז"ל ישראל בארץ (כלו' בא"י) הם בצרה גדולה ובצרתם הם כזית רענן עכ"ל, ואמנם רואים אנו דבר פלא זה לענינו כעת בארצינו הקדושה, כי בחו"ל אחינו מלאים פחד ורעדה על מצבנו, והצדק אתם, כי הלא עומדים אנו על הר געש והסכנה אימה, כי כל הגוים הקרובים וגם הרחוקים האויבים בנפש, וגם אלה הנראים כידידים סבבנו, וכולם עומדים על דמנו ולא קמים ולא זעים, ואינם נוקפים באצבע לעזרנו, ואין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים. ודוקא פה על ההר געש אין פחד ואין בהלה והחיים הולכים במסלולם, ואנו רואים בעינינו איך מקוימים דברי חז"ל שזו היא סגולת ארצנו הקדושה שאף כי הם בצרה גדולה הם כזית רענן מושרשים כשורשי הזית ורעננים ברוחם, ומצפים לישועת ה' שתבוא כהרף עין".

ועל הרב מפוניבז מסופר "בראש ובראשונה נהג להצביע ולהמחיש זו השלוה, אין שום הסבר טבעי לשלוה העוטפת את האוכלוסיה היהודית בא"י, אף בזמנים של מצור וסכנה נראית לעין, מאת ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו, בימי חירום ומלחמה מול צחצוח חרבות ואיומי זדון של שבע מדינות אויב וגייסותיהם, הציבור היהודי אינו נתפס לבהלה ונאזר בתושיה מופתית להמשיך בשיגרת חייו. מה פשר שאננות זו?, הוה אומר, אלו זהרורים מהבטחת קודשא בריך הוא וישבתם לבטח בארצכם, זוהי האמונה היהודית והבטחון בעזר ממעל שניערו ממעמקים, כאילו שמע העם קול ה', חוזר וקורא את הדברים ששם בשעתו בפי נביאו ישעיהו בן אמוץ, אשר קרא אל מלך יהודה כשנתיירא מאויבים שעלו על ירושלים השמר והשקט אל תירא ולבבך אל ירך מזנבות האודים העשנים האלה" (הרב מפוניבז ח"ג דף קלה).

ומהג"ר משה הלוי סולובייצ'יק זצ"ל איתא (בספר והאיש משה דף לח) בזה"ל "ואמר... שא"י הוא המקום הבטוח ביותר בעולם, שאל אותו הנ"ל הרי יש שם "פיגועים" רבים (היה זה בשנים תשנ"ג תשנ"ד), והשיבו שמ"מ אם מסתכלים על כל התמונה בשלימות, אז בהשוואה לכל מה שיקרה בעולם כולו, א"י היא המקום בטוח ביותר".

על הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל מסופר שבימי "מלחמת ששת הימים" שהתחוללה בארצנו הקדושה, שנת תשכ"ז, כשהערבים צרו והמטירו פגזים על יושבי ירושלים, יצא רבינו והלך ברחובה של שכונת בית וגן, ארשת של רוגע ושלווה קרנה מפניו. פגש אותו יהודי ושאל: "למדנו, רבי, מה יהא עלינו מסכנה גדולה זו שכולנו שרויים בה"? מיד נענה והשיבו "שא נא ענין סביב וראה את ההרים והגבעות המקיפים את עירנו ירושלים. והלא כך אומר דוד המלך בתהלים שלו (קכה, ב) "ירושלים הרים סביב לה וה' סביב לעמו מעתה ועד עולם". פירוש: כשם שהנך רואה עין בעין את התמונה החיה של "ירושלים הרים סביב לה", ואינך זקוק להוכחות, באותה מידה ממש רואה אני ראייה חושית כי "ה' סביב לעמו מעתה ועד עולם" והמאמין לא יחוש".

כשביקר בשנה הקודמת, בחורף שנת תשכ"ו, בשיבת "אור תורה" בימי שהותו בעיר הכינרת, הראה לו אחד הלומדים ר' שמשון מרגליות ז"ל מן המרפסת את הרי הגולן הנשקפים מנגד. ה"רמה" כולה נמצאה בעת ההיא בשליטת הסורים. וכה אמר האיש "שם למעלה יושב האויב, ובכל רגע שירצו יש בידם להפגז אותנו, חס וחלילה". למשמע המילים האחרונות הגיב רבינו בחיוך "הו, הו, ועוד איך הם רוצים... ועוד איך הם רוצים... אך הוא אינו מאפשר להם... והכל הבינו. כשאומר "הוא" בלי תוספת, כוונתו לרשב"ע.

וכאשר התחוללה בא"י המלחמה הידועה בשם "מלחמת יום הכיפורים", הזכיר כמה הרפתקאות וזמנים קשים שעברו עליו בחיים, בכללם ימי חירום ומהומות מלחמה, בציינו את ההבדל "שבחוץ לארץ ישבתי עם הגמרא ולמדתי מתחת השולחן", ואילו כאן, ברוך השם, אפילו בזמני מלחמה "ישבתי עם הגמרא ולמדתי מעל גבי השולחן..." (מלך ביפו ח"ב עמ' 616).

בספר מגדלתו ומרוממתו (פ"ו) על חייו של הג"ר חיים פנחס שיינברג זצ"ל איתא בזה"ל "בחדש אייר תשכ"ז, בימים והשבועות שקדמו לפרוץ מלחמת ששת הימים היה המתח רב, ירושלים היתה נתונה לסכנה פגזי הלגיון הירדני, וככל שהתקרבה המלחמה התברר האיום מצד כל מדינות ערב להשמיד את הישוב היהודי בארץ. מטבע הדברים היה ההורים בחו"ל מודאגים, ורבים מהם רצו שבניהם יחזרו לחו"ל ובודדים אכן חזרו. רבינו דיבר על לב ההורים שדיברו איתו והבטיח להם לא יאונה לבניהם כל רע. גם את תלמידי ישיבה עצמם כינס לשיחה מיוחדת ואמר להם שבירושלים עיה"ק הם נמצאים במקום המוגן ביותר בעולם".

"אחד מבאי ביתו של החזו"א שח בפניו שהוא מפחד מהמלחמות עם הערבים, ושאל האם כתוצאה מפחד זה מותר לעזוב את ארץ ישראל. השיב לו החזו"א אני מבין שאתה רוצה לברוח, רק אמור נא לי להיכן? מה הוא המקום שהוא יותר בטוח מארץ ישראל שהינך מתכוון לברוח אליו?" (עלינו לשבח פרשת אמור).

ועל רבי משה מרדכי בידרמאן זצוק"ל האדמו"ר מלעלוב מסופר (בספר משה איש האלוקים) על זמן הקודם למלחמת ששת ימים, שאזרחי חוץ שבאו באותם ימים מתוחים להיפרד מרבינו, שמעוהו אומר כי אין להם להיחפז ביציאה מן הארץ, מכיון שהמקום הבטוח ביותר בעולם הוא ארץ ישראל. והוסיף הרבי ארץ ישראל מלומדת בנסים היא, הארץ שעליה נאמר בספר דברים שתמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה.

תושב מבני ברק פנה להתייעץ עם הרבי מה לעשות, קרובו המתגורר בצרפת מאיץ בו שישלח אליו את ילדיו כדי להרחיקם מן הסכנה המרחפת על הישוב כולו. השיב לו הרבי על אתר טוב תעשה, אם תייעץ לקרובך זה הדורש טובתך, שיזדרז וישלח הוא את ילדיו אליך לארץ, כאן הם יהיו בטוחים עשרת מונים מהמקום בו הוא נמצא. מובטחני שה' לא יטוש עמו ובהר ציון תהיה פליטה גדולה.

חסיד אחר שלא נמנה על חסידי הרבי גמר בדעתו להימלט עם משפחתו מהארץ מבעוד מועד. בליל שבת של אחת משבתות ההמתנה, נכנס בתומו אל הטיש בלעלוב, ישב ליד השולחן ונבלע בין החסידים, לפתע נענה הרבי ושאל שלא ממין העניין, לברוח מארץ ישראל? מארץ ישראל אין בורחים, אדרבה צריך לברוח אל ארץ ישראל!.

בדרש שדרש האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל אצל הנחת אבן הפינה לקרית צאנז בארץ ישראל (מתוך תולדות האדמו"ר בספר הרבי מקלויזנבורג באנגלית) אמר בזה"ל "שברור לו שאם היה היטלר ימ"ש גוזר מות רק

על היהודים, הוא היה נהרג מיד, היות שפורעניות שהוא רק בנוגע כלל ישראל לעולם מתבטל. כל הצרות והחורבנות באו עלינו רק בגלל שהיטלר ימ"ש עשה מלחמה על כל אומה"ע ביחד.

היום כל העולם מפחד ה"אטאם באם" כאן בא"י אנו מפחדים אומות הישמעלים הסובבים אותנו. בחוץ לארץ יש לכולנו סכנה שוה בין ישראל בין האומה"ע, ולכן הוא איום אמיתי. אך כאן בא"י שהסכנה נוגע כלל ישראל בלבד, סכנת אלו בלא ספק יתבטלו, המצב לא יאריך אנו יהא נשמור תחת צלו של השכינה. לכן אני אומר לכל אלו השואלים אותי בנוגע מה שאני בנמצא כאן, **שאני יברח לארץ ישראל כדי להציל חיי וחיי עוד הרבה יהודים, היות שזהו במקום היחיד של שמירה...**

לאחר שנגמר הכינוס הנחת אבן הפינה יהודי אמריקני "עיתונאי" בשם נתן גורדן שאל הרבי האם נכון שהרבי אמר שבזמנים המהומים הללו המקום השמור ביותר בהעולם ליהודי הוא בארץ ישראל. אז להשיבו פתח הרבי המדרש רבה פרשת ואתחנן וקרא בקול דברי חז"ל דלהלן "ד"א בצר לך ר' יוחנן ידידיה אמר כל צרה שישראל ועובדי כוכבים שותפין בה צרה, וכל צרה של ישראל עצמן אינה צרה, דרש ר' יוחנן כגון צרתן בשושן הבירה שלא היתה אלא לישראל שנא' (אסתר ד) אבל גדול ליהודים מיד הצמיח להן הקב"ה ישועה מנין (שם ו) ליהודים היתה אורה ושמחה"..."

ובמקום אחר דרש "פלא הדבר שכן הוא המצב עד היום הזה שארץ ישראל היא ארץ קטנה ביותר, המוקפת בכמה וכמה מדינות עצומות עם מאות מליוני ישמעאלים ימ"ש השונאים את בני ישראל שנאה כזו שלא היתה אפילו בזמן חורבן בית המקדש, ועכ"ז חיים שם היהודים במנוחה ובשלוות הנפש. וכשאני שואל לפעמים יהודי מארץ ישראל אם הם מפחדים שמה, עולה בת שחוק על שפתיו כי הוא תולה בטחונו בהקב"ה, הבטחון של היהודים בארץ ישראל הוא בלתי מושג, וסוד הדבר כי אע"ג דאיהו לא חזי מזלייהו חזי, והם מרגישים את ההשגחה דלעילא מאת הבור"ע, וממילא הם סמוכים ובטוחים שלא תבוא עליהם צרה, כי ישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם.

בשנות המלחמה באירופה בכל מקום ששמעו כי הרשע עומד להיכנס שמה שררה אנדרלמוסיה ונפל אימה ופחד על כולם, שחששו מה יולד יום, והיו בורחים ונוודים ממקום למקום, ומכפר לכפר כדי להסתתר מעיני הרשעים. לעומת זאת בארץ ישראל אף שהיא מוקפת אויבים מכל עבר, עכ"ז אין רואים את היהודים בורחים משם, אלא חיים על מקומם בשלוה, וכל אחד רואה כי אצבע אלקים הוא, ואף שבוודאי צריכים בכל זמן ובכל מקום להתפלל אל ה', אבל שם המקום מסוגל יותר לבטחון בה'.

זה מכבר אמרתי שהיהודים בחוץ לארץ צריכים לרחמים גדולים יותר מאשר בארץ ישראל, כי חוץ לארץ הוא מקום המסוגל לפורעניות בגין חבלי משיח, בביקורי הראשון בקרית צאנז בנתניה הבאתי מדברי הגה"ק הרבי ר' יהונתן זי"ע שכתב דבר נורא בספרו תפארת יהונתן פרשת נצבים ד"ה ושב וקבצך לבאר הכתוב ושב ה' אלקיך את שבותך... (דרשות חומש רש"י וישב תשמ"א).

וז"ל הג"ר לייב מינצברג זצ"ל "לגבי החרדים בני חו"ל, הרי ודאי מי שיש לו שכל צריך לדעת שבהר ציון תהיה פליטה, וזה ודאי, הם חוששים שפה גרוע, כי פה יש ערבים ושם הם יותר בטוחים, אבל הקב"ה הבטיח ביד נביאו "בהר ציון תהיה פליטה והיה קודש", רק כאן זה המקום הבטוח בו אין כלל מה לחשוש, והרי כך הוכיחה המציאות, שמי ששמע בקול החפץ חיים ועלה לא"י הוא ניצל, וכפי הסיפור הידוע על הפונביז'ר רב

והח"ח, וכפי שכתב על בנין ישיבת פוניבז', "בהר ציון תהיה פליטה והיה קודש", "והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו".

אני זוכר כיצד לקראת מלחמת ששת הימים הכינו פה עשרה או עשרים אלף ארונות קבורה, היו פחדים נוראיים, והקב"ה העניק ממש סייעתא דשמיא, כמה פעמים כבר היה ככה, רואים שהקב"ה נוטה חסד. איך אמר הרב מבריסק על קיבוץ הגליות "זה חיוך מהקב"ה", אלפיים שנה לא ראינו חיוך וכעת רואים חיוך הוא מחייך והולך" עכ"ל.

ודבר זה נמשך כל הזמן כאשר דרש הג"ר יעקב אדלשטיין זצ"ל וז"ל "ארץ ישראל טובה מכל הארצות, ובני ישראל מפוזרים בהרבה ארצות, אבל יושבי ארץ ישראל חביבים יותר, הקב"ה אוהב אותם יותר מהיהודים שבחוץ לארץ... אנחנו חיים בארץ ישראל עשרות שנים, ואם פוקחים עיניים, אנחנו ממש צריכים להרגיש שהקב"ה כ"כ קרוב, מטייל בינינו, ד' אלוקינו מתהלך בקרב מחניך להצילך, ה' מציל אותנו כל יום ויום, שנים רבות. כל פעם מספרים "המחבלים לא הספיקו להוציא זממם", "כמעט שקרה פיגוע". וכל זה מפני שהקב"ה קרוב אלינו ושומר את אנשי ארץ ישראל, כי אם יש שונאים שיש להם כל כך הרבה כוחות, וגם ריבוי מספר, ואנחנו חיים ככה בארץ ישראל לקיים מה שנאמר "וישביתם על הארץ לבטח", זה ממש גילוי שכינה גדול שכזה. וכפי שסיפר לי הרב של מעלות, כשביקרתי במעלות, שהיא עיר הקרובה לגבול, למעלה מחמש מאות טילים ירו מלבנון מעבר לגבול, על העיר, וכולם נפלו והתפוצצו ואף אחד לא נהרג. אף יהודי לא נהרג. לעומת זאת ירו טיל אחד בטעות, טיל אחד נפל על חלק מהעיר שנקרא "תרשיחא" החלק הערבי של מעלות, שם נהרגו הרבה ערבים מטיל אחד שנפל שם על היישוב. אבל כאן, מאות טילים נפלו, אם נפלו על בית, אז נפלו בדיוק כאשר ברגע שלפני כן בני אדם יצאו מן הבית, נפלו על חצירות, על בתים, אבל בלי הרוגים, שום דבר, וזה רק דוגמא אחת ממה שראינו גם מצפון וגם מדרום". (יתד נאמן יום שישי ו' כסלו תשע"ה).

עוד דרש הג"ר יעקב אדלשטיין זצ"ל "אנו נמצאים כעת בתקופה כזו שמרוב ההרגל לא מרגישים איננו מרגישים שעשרות שנים אנו רואים שהקב"ה כל כך קרוב אלינו ופרוס עלינו סוכת שלומך" שהקב"ה פורס עלינו סוכת שלומו כל כך הרבה גוים רשעים שאומרים בפירוש שרוצים להרוג יהודים ובכל פעם רואים ניסים" (גאון יעקב גליון מ"ח).

וראיתי בס"ד מאמר נפלא מהג"ר שלמה וולבה זצ"ל (ספר רוח שלמה מאמר על א"י, דף קנט) בענין ההשגחת אלקי על כלל ישראל בארץ ישראל בזה"ז, ונעתיק מאשר שנוגע לעניינינו כאן.

וז"ל כתב הכוזרי שא"י נקראת "לפני ה'" שכך כתב "ויצא קין לפני ה'" (בראשית ד' ט"ז)... וכן מצינו אצל יונה הנביא... וברח מא"י... וכתוב "כי מלפני ה' הוא בורח" (יונה א' י"ז)... הלא הוא דבר נפלא, המהות של א"י הוא לפני ה', חיים ממש לפני ה', כתוב "ארץ אשר ה' אלוקך דורש אותה תמיד, עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה" (דברים י"א ב) הרי שבא"י יש השגחה מיוחדת ומצינו בחז"ל שההשגחה על כל הבריאה באה מכאן א"י. הבהירות בהשגחה שרואים בא"י, אינה נראית בשום מקום אחר בעולם, רואים בחוש שהקב"ה שומר על א"י ועל יושביה.

ראינו גם בתקופות האחרונות, במלחמת העולם השנייה, הצבא הגרמני הגיע קרוב לגבול א"י, החיילים עמדו והמתינו ולא ראו שום צבא שבא מולם, ולא היה מובן להם מדוע אין מי שבא להילחם נגדם, ובאמת הם

חזרו לאחור ולא נכנסו לא"י, נס משונה. דבר נוסף אירע שם בחום הקיץ, החיילים הגרמנים היו צמאים, והם באו לשתות, אבל המים היו מלוחים מאד ונעשו חולים מזה. דבר פלא קרה שם, וכך הם לא נכנסו לגבול א"י.

כך, כל השנים ראינו ניסים ונפלאות בהשגחה בא"י, וכן ראינו לאחרונה ששליט עיראק איים במשך זמן ממושך לשלוח פצצות והתקפות על א"י, ולאחר מיכן, בעצת הקב"ה הוא החליט לכבוש את כויית, ומצא שכל העולם נגדו, והוא סגור ומסוגר בתוך עצמו. ראינו בבירור שהקב"ה שומר ומשגיח על ישוב א"י. זו השגחה מיוחדת כאן בא"י.

בתקופות במלחמות בא"י התחילה תנועת התשובה, והכל התחיל במלחמת ששת הימים. אלפי חיילים שבו מהחזית וחזרו בתשובה, לא היה מי שהחזיר אותם בתשובה, אך הם ראו שם נסים.

וכן היה גם אחרי מלחמת יום הכיפורים, אלפי חיילים שבו מהמלחמה וחזרו בתשובה. הם היו צעירים חפשיים, אך הם נעשו בעלי תשובה בזמן המלחמה, כי ראו בבירור את ההשגחה מיוחדת והגלויה שיש בא"י, אחרי מלחמת יוה"כ. יהודים נסעו למצרים, וראו שם פלוגת חיילים ששהתה בארץ גושן בימי החנוכה. ראו שם חנוכה ענקית, בדקו את הענין, ומצאו שהמפקד חזר בתשובה בזמן המלחמה, וכאות לזה הוא בעמיד שם חנוכה ענקית. יש בא"י השגחה מיוחדת, הוא הארץ "לפני ה'", יש בה הנהגה מיוחדת "עיני ה' אלוך בה", הקב"ה מביט תמיד על א"י, "מראשית השנה עד אחרית", ואינו עוזב את א"י אפילו לרגע קטן...

אין אף ישיבה בחו"ל שיכולה להשתוות לישיבות שבא"י, כי יש בא"י סעייתא דשמיא מיוחדת... שאלתי פעם את הגה"צ רבי אליהו סבלר זצ"ל מה הוא הרגיש כאן בא"י בשונה מבחו"ל. והוא ענה לי שאם הוא היה צריך להבין איזה ענין בתורה בחו"ל היה לוקח לו חודשים עד שהבין את הענין על בוריו אך בא"י די לו בכמה ימים...

אנחנו לומדים בא"י, גם כאשר המצב הבטחוני אינו פשוט, וגם אם הוא יחמיר עוד, אנו נתחזק בלימוד התורה ביתר שאת, ונהיה בטוחים לזכות לישוב א"י... הנשק ששומר עלינו כאן הוא לימוד התורה שבני הישיבות והילדים בת"ת לומדים.

אנו יכולים להיות רגועים בזה, אצלינו אין פאניקה, ואין לנו להסתפק בכך כי אנחנו חיים כאן עם הקב"ה, כאן לא אמריקה אנו חיים כאן לפני ה'. ודרכי העבודה לשמור כלי הקיבול כפי המקום. זו עבודתינו, ונהיה בטוחים רק אם נלמד תורה. ונראה שאפילו החיילים בצבא יודעים זאת, ומשום כך הם רגועים, כי הם יודעים שיש ציבור גדול של לומדי תורה שבזמן מלחמת ששת הימים למדו בישבת חברון במשמרות יום ולילה כדרך שלמדו בעבר בישיבת וואלוזין, וכך למדו גם בזמן מלחמת השחרור, שלמדו תורה לילות כימים. וזו התגובה הנכונה והראויה בשעת מצוקה...

בזמן מלחמה ח"ו שלא תהיה פאניקה, ואין לנו להתעסק עם צבאות. השכל הברור אינו רואה שום סכנה, וגם אם ברחוב מדברים על מתח וסכנה, אצלנו אין פאניקה וסכנה. אין לנו רפיון, אדרבה אנחנו אפילו מתחזקים מכח הנשק שלנו.

הקב"ה רוצה תורה בא"י, ורואים גם שעכשיו יש גלים גדולים של עלייה של יהודי רוסיה, אין זה מקרי, רואים שהקב"ה בונה את א"י, ומביא שבטים מרוסיא לחיות כאן תחת כנפי השכינה. האם הוא רוצה לחריב

אותה?, אין ספק שלא. ואנו צריכים גם לחזק את אותם מאתיים אלף יהודים שעלו מרוסיה. הם לא שמעו על משה רבינו ועל אברהם אבינו ע"ה, הם אינן יודעים מאומה. אך ב"ה התורה מתרבת בא"י, ומחזירים אותם בתשובה, זהו רצונו של הקב"ה שבא"י ילמדו תורה.

חיזוק, חיזוק, ועוד חיזוק, כך עברנו את כל התקופות הקשות, וכך כל השונאים שלנו נפלו, והתורה בא"י תמשיך להתקיים.

וראוי לסיים עם דבר המשגיח רבינו ירוחם זצ"ל שענין השלוה בא"י גם בזמני סכנה, חוץ ממה שהוא מסגולת המקום, הוא מסוד ענינה של ארץ ישראל. כתב בספר דעת תורה (פרשת שלח) "כסוד התורה, כן סוד ארץ ישראל, אינה מתחזקת אלא ביסורין, אינה מתחזקת אלא במסירת נפש, אינה מתקיימת אלא כשממיתין עליה, וכשאינן ממיתין עליה, הנה זה חטא וחסרון כלפי עצם הארץ. הנה זה טענה בעיקר סוד הארץ, ומתנתה כשאמרו ישראל "למה ה' מביא אותנו אל הארץ הזאת לנפול בחרב נשינו וטפנו יהיו לבז" גילה לנו התורה כי פחדתם זו באה מן "וימאסו בארץ חמדה", החומד הארץ אין פחד נגד עיניו, כי מסוד הארץ הוא מסירת נפש ממש גם ליהרג עליה. יהושע וכלב לא פחדו כלל, כלום לא עמד לפניהם, האמינו וגם בטחו, כי ארץ חמדה היא, חמדו את הארץ, ואיך יפחד. וחטא מאיסה בארץ, הנה זה חטא בכל מתנת הארץ, כי על כן ודאי אשר אמר "וישא ידו להם להפיל אותם במדבר", באין מסירת נפש אובדים את הארץ, וזה אינו ענין של עונש, כשאר עונשים על עבירה שעושים, אלא זה חטא וחסרון בעיקר מתנת הארץ, ובאין נתינה איך יקיימו אותה

"ובגוים ההם לא תרגיע"

עוד איתא בתורתנו הקדושה בהקללות רח"ל "ובגוים ההם לא תרגיע" ואיתא במדרש (פר' נח) "היא יושבה בגוים לא מצאה מנוח, ר' יודן בר' נחמיה בשם רשב"ל אמר אילו מצאה מנוח לא היתה חוזרת ודכוותיה (בראשית ח') ולא מצאה היונה מנוח, ודכוותה (דברים כ"ח) ובגוים ההם לא תרגיע ולא יהיה מנוח לכך רגלך".

ובמדרש אגדה איתא "והנה עלה זית טרף בפיה וגו'... ד"א היתה היא סימן לישראל כשם שלא מצאה היונה מנוח לכך רגלה כך ישראל לא יהי' להם מנוח בגלות שנאמר ולא יהי' מנוח לכך רגליך וגו', וכשם שהיונה שבה אל התיבה כך ישראל עתידים לשוב מן הגלות לארצם מפני עול הגוים שנמשלו למים שנאמר הוי המון עמים רבים כהמות ימים יהמיון (ישעיה יז יב)".

ומצינו שרבינו יהונתן אייבשיץ זצ"ל (אהבת יהונתן הפטרת עקב) כוון לדברי חז"ל הללו וז"ל "כי חרבותיך ושוממתיך וארץ הרסותך וכו'... או יאמר דלעתיד כשיגיע עת דודים יגזור מלכות גזירות על ישראל ויתנדבו לבם לילך ולדור בארץ ישראל, ובעת ההיא נהיתה עת צרה ליעקב, וישמע ה' את צעקתם וירחם עליהם, וישלח לפנייהם משיחו הולך תמים וישיב את שבות ציון כבתחלה. וזהו כי חרבותיך וכו' ר"ל בגלות בימי החורבן כי עתה תצרי מיושב ר"ל יהיה לך צר מהאומות כנ"ל עוד יאמרו באזניך צר לי המקום, ואולם אח"כ יבא הגואל צדק ויתענגו בטוב ימיהם וק"ל".

מהאדמו"ר מרוזין זצ"ל מובא (בספר מגדולי החסידות עמ' קנט) שבליל הסדר האחרון לחייו אמר "הנה יגיע זמן שאומות העולם תתמלאנה משנאתן ליהודים, וכשיראו שלא יוכלו לכלותינו, אזי יגרשו אותנו מארצותיהם לארצנו הקדושה. באמת יהיה זה בשבילנו בזיון גדול שאתחלתא דגאולה שלנו תהיה באופן זה, אבל תהיה ככל שתהיה, ובלבד שנמלט בפעם אחת מידיהם והשאר יבוא לנו אחר כך ממילא, כמו שהיה גם ביציאת מצרים שהלא ממצרים גורשנו בכח, כמו שכתוב "כי גורשו ממצרים", וסיים את דבריו אשרי מי שיזכה על כל פנים להגרש לארץ ישראל, אבל לאו כל אדם זוכה".

והגרי"צ דושינסקיא זצ"ל ראב"ד דירושלים דרש "יש לפרש בדרך מוסר, דמקודם לא עלה בדעת אחד לבוא לארץ ישראל, וכל שכן בעלי נכסים שלא עלה אפילו על רעיונם איזה הרהור מארץ ישראל, ואפשר שעל זה בא בעווה"ר עתה כל כך צרות, כדי שעל ידי זה נתעוררו מארץ ישראל. ואפילו אותם שהתפללו תפילות "ירושלים עירך" בדמעות שליש עד עתה, מכל מקום לא חשבו להניח שם אפילו פרוטה אחת, ולעלות לארץ ישראל. וזה שאמר, מקודם צריך להיות "תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות" (איכה ד, א) היה לישראל קדושים צריכים להשתפך בראש כל חוצות, ורק על ידי זה "נדחי ישראל יכנס" (כתבי הגרי"צ דושינסקיא זצ"ל, שנת תש"ה).

והג"ר אליהו דסלר זצ"ל (מכתב אליהו ח"ה עמ' 511) כתב באגרת בזה"ל "לדעתי הצורך כעת עבור כל א' מישראל למהר לעלות ארצה ישראל, וכבר חשבתי כי עבור רופא או עורך דין זה קשה ביותר, אמנם הלא מוטב לעלות בנחת רוח קודם שיהיה אח"כ ההכרח ללכת".

ואיתא בשו"ת ציץ אליעזר (ח"ז סי' מ"ח, קונ' אורחות המשפטים פ"ב) "וידעו אלה היושבים בארצותיהם לבטל ושוקדים על שמריהם, כי מלבד אשר עליהם לחשוב תמיד על מקרא שכתוב ובגוים ההם לא תרגיע וזה צריך להטריד את מנוחתם".

ובספר אוצרות צדיקי וגאוני הדורות (פרשת יתרו דף קפ) הביא מדברי האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל "הרחיב את הדיבור על השואה האיומה באבדן ששה מליון יהודים ע"י הנאצים הגרמנים ימ"ש, העם הכי "תרבות" בדורנו הגרמנים לא היו מסוגלים להצליח בזה, בלי עזרת כל העמים הגוים אשר באירופה, וגם אשר באמריקה חלקם עזרו בפועל ממש להשמדת עמנו, וחלקם בעזרה פאסיבית בשתיקתם שנתפרשה ע"י הגרמנים כהסכמתם. העובדא הזאת צריכה להיות לקח ולימוד חזק לנו ולדורות הבאים אחרינו שלנו עם בני ישראל, אין מקום בעולם לחיות ולהתקיים בין הגוים הרעים והטובים, אלא רק בארצנו הקדושה שהבטיח הקב"ה לאבותינו לתת לנו כמובא ב"תורת כהנים" על הפסוק בפרשת בחקותי וישבתם לבטח בארצכם בארצכם אתם יושבים לבטח ואין אתם יושבים לבטח חוצה לה ע"כ...".

ועל דרך זה דרש הגה"צ ר' שאול ידידיה טויב זצ"ל האדמו"ר ממודזיץ "יחסי העמים שבהם האמינו רבים ואשר הכזיבו אותנו מרה, כבר הראה לנו די ברור שאנו אין לנו להישען אלא על אבינו שבשמים, ושמקומנו הוא אך ורק ארצנו הקדושה".

"במשך השנים האחרונות לפני המלחמה הנוראה, כאשר היה שומע על תקיעת יתד של קבע או בניית חצר, המבוססת על הנצחת קיום קהילה-חסידות בגולה, היה מביע את מורת רוחו על כך באומרו ש"נטיעה" נוטעים אך ורק בא"י, ואילו כעת כאן בגולה אנו נמצאים אך ורק "לפי שעה".

"עוד טרם הגיע לאמריקה הביע את רצונו בכל עת מצוא להמשיך בדרכו הלאה לא"י, כמו"כ לא אבה לבנות בית מדרש מרכזי גדול ורחב ידיים, על מנת שלא יתפרש חלילה שכביכול מתעתד הוא לקבוע יתד של קבע, בכתביו אף נהג לחתום מגולי פולין שבארה"ב.

יתירה מזו כאשר התבקש לשאת דברים בעת שחנכו את מרכזה של חב"ד ליובאוויץ בארה"ב של אמריקה, התבטא ללא משוא פנים קבל עם ועדה שמרכז ובית יוצר לתורה וחסידות, צריכים אנו להניח אך ורק בא"י" (כ"ז מספר משכמו ומעלה על האדמו"ר ממודזיץ זצ"ל).

הרב מערלוי זצ"ל דרש ביום א' דראש השנה תש"ס "בתוה"ק (ויקרא כו) ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וגו', כל חו"ל נקראת ארץ אויביהם, ואף מלכויות של חסד וכד' כולם בכלל ארץ אויביהם, ולא תנוח דעתנו בארץ אחרת מלבד ארץ ישראל". (קונטרס דא"ח, שנה יא, גליון א, ע"ו).

וידועים המשך חכמה (פר' בחוקותי) "דרך ההשגחה כי ינוחו משך שנים קרוב למאה או מאתיים, ואחר זה יקום רוח סערה ויפוצ המון גליו, וכלה יבלה יהרוס ישטוף לא יחמול, עד כי נפזרים בדודים ירוצו יברחו למקום רחוק, ושם יתאחדו יהיו לגוי יוגדל תורתם חכמתם יעשו חיל, עד כי ישכח היותו גר בארץ נכריה, יחשוב כי זה מקומו מחצבתו בל יצפה לישועת ה' הרוחניות, בזמן המיועד שם יבא רוח סערה עוד יותר חזק, יזכיר אותו בקול סואן ברעש "יהודי אתה ומי שמך לאיש, לך לך אל ארץ אשר לא ידעת... עוד מעט ישוב לאמר "שקר נחלו אבותינו" והישראלי בכלל ישכח מחצבתו ויחשב לאזרח רענן, יעזוב לימודי דתו ללמוד לשונות לא לו, יליף מקלקלתא ולא יליף מתקנא, יחשוב כי ברלין היא ירושלים וכמקולקלים שבהם עשיתם כמתוקנים לא

עשיתם, "ואל תשמח ישראל אל גיל כעמים". אז יבוא רוח סועה וסער יעקור אותו מגזעו, יניחהו לגוי מרחוק אשר לא למד לשונו, ידע כי הוא גר לשונו שפת קדשנו, ולשונו זרים כלבוש יחלוף, ומחצבתו הוא גזע ישראל, ותנחמוני נחומי נביאי ה' אשר ניבאו על גזע ישי באחרית הימים".¹

וראה מ"ש תלמיד החת"ס זיע"א ר' יעקב הירש הלוי ז"ל בספרו המו"ד בהספידו על מרן זיע"א וז"ל הרבה פעמים האריך בסיפורים במה שעבר עלינו בגלות הזה בעתים העברו מגירוש שפאניען ושאר ארצות ואמר **שחביבים עליו להגיד ולספר דברים כאלה יותר מללמוד תורה** למען ישמעו ויראו וילמדו מהעבר על העתיד לבוא לטובה **שלא יהיו נפתים אם העת והזמן ישחקו לנו כי כבר היו לנו ימים טובים מאלה בין העמים**".

ומהג"ר משה הלוי סולובייצ'יק זצ"ל איתא (שם) בזה"ל "פעם התבטא רבינו בביהמ"ד ד"אגודת אחים" ציריך באזני אחד שעמד לנסוע לארץ ישראל כדלהלן, "הרבה פעמים אני חושב להגיד ליהודי שווייץ שיארגזו מזוודותיהם ויסעו לארץ ישראל, כי יש לי הרגשה לא טובה בנוגע לכל מה שיקרה כאן". על שאלת אותו יהודי מדוע אם כן אינו אומר זאת ליהודי שווייץ השיב רבינו בענוותנותו ראשית הרגשתו אינה מקפת את הכל, ושנית היהודים כאן הם מאוד נטועים באדמת אירופה, ויקשה להם מאד לעקור ממנה".

וכדאי להעתיק מה שאיתא בחפץ חיים על התורה (פר' ויצא עמ' ס"ט) "וכן כשהאומות מדברים סרה על עם ישראל מעלילים עלינו, ודוחקים את רגלינו בבחינת "וישמע את דברי בני לבן", מכיון שאנו רואים את פניהם שאינם כתמול שלשום "בבחינת וירא יעקב את פני לבן", כשהעומדים בראש הממשלות מראים לנו פנים זועפים, אזי אנו מוכרחים לבקש מקום מקלט, והמקלט היותר בטוח הוא לשוב לנו אל ארץ אבותינו שוב אל ארץ אבותיך".

ועד"ז איתא באזנים לתורה (בראשית לא ג') להגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל וז"ל "לפי סדר הפסוקים יוצא, שאחרי שלבן ובניו התחילו לדבר ולהביט בעין רעה על יעקב, אמר ה' אליו "שוב אל ארץ אבותיך". סימן הוא לבנים שבשעה שהקב"ה רוצה שישובו לגבולם הוא נותן בלב הגויים להרע ולהציק את ישראל בארצות פזורים, ואשרי היהודי הרואה אצבע אלקים בזה ושומע את קול ה' הקורא אליו שוב אל ארץ אבותיך".²

¹ על הפסוק (דברים פ"ל פ"ג) "וְשָׁב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרָחֵם וְשָׁב וְקִבֹּץ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצָךָ ה' אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה" כתב המשך חכמה "יאמר כי ישראל אשר המה בשבי שמשותקים אל ארץ ישראל ורוצים לברוח מחוצה לארץ כמבור השבי, המה ישיב מקודם. "וְרָחֵם וְשָׁב וְקִבֹּץ מִכָּל הָעַמִּים" כו' המה הישראלים אשר מצאו קורת רוח בארץ נכריה ובטלה מהם התשוקה לארץ הצבי, גם הם יקבצם השם וישיבם אחר".

² וראו לצייין לדברי אחד מן הראשונים שמדבריו אנו למידים שלא רק הצרות הם סיבה לדחות כלל ישראל לארץ ישראל, אלא גם שיסוד קיבוץ גלויות שהוא קודם משיח בן דוד והרמת קרן הצדיקים הוא משום **שכבר נתיסרנו מספיק**. וז"ל ר"י בן יקר בשלמות בענין י"ג מדות "מדבר על קבוץ גלויות אחר שהארכת אותנו בגלות כמה ימים ולא רצית לכלותינו בבת אחת בחטאנו ועזרת אבותינו כי היית ארך אפים מעתה תקבץ גלויות כי כבר לקינו מספיק זהו כנגד מדת ארך אפים".

גודל הסכנה לדור בחו"ל

הנה כלל ישראל אומה ישן נושן יותר משלשת אלפים שנה, שהתרבו כדגים בכל הזמנים, בברכת ה' עליהם, היתה צריכה להיות האומה היותר גדול, ובאמת מצינו בחז"ל הפלגות נוראות במספרם כחול על אשר השפת הים בזמן הבית, אך אעפ"כ נשארנו עם דל בגוים. והטעם לזה מה שכתוב בתוכחה (ויקרא כ"ו) **"וַאֲבַדְתֶּם בְּגוֹיִם וְאָכַלְתֶּם אֶתְכֶם אֶרֶץ אֲיִבֵיכֶם. וְהַנְּשָׂאִים בְּכֶם יִמְקוּ בְּעוֹנָם בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיכֶם וְאִף בְּעוֹנֹת אֲבֹתָם אֲתָם יִמְקוּ"**, וממילא ראו לאלו בגולה לפחד באמת מזה.

וכן איתא במסכת מכות (כד.) **"אמר רב מסתפינא מהאי קרא ואבדתם בגוים"**, מתקיף לה רב פפא דלמא כאבידה המתבקשת דכתיב תעיתי כשה אובד בקש עבדך, אלא מסיפא [דקרא] ואכלה אתכם ארץ אויביכם, מתקיף לה מר זוטרא דלמא כאכילת קישואין ודילועין, ופי' שם רבינו גרשם "שאוכלים מקצתן ומקצתן אין אוכלין". והגמ' נשאר בזה, שמטעם פסוק זה פחד רב, ולא חשש ל"דלמא" של בתראי.

ובספרא (בחוקותי פרק ח' מו א) איתא **"ואבדתם בגוים"**: ר"ע אומר אלו עשרת שבטים שגלו למדי, אחרים אומרים **"ואבדתם בגוים"** אין אובדן אלא גולה, יכול אבדן ממש **כשהוא אומר "ואכלה אתכם בארץ אויביכם" הרי אבדן ממש** הא מה אם מקיים **"ואבדתם בגוים"** אין אבדן אלא גולה.

הרלב"ג בפירושו על התורה (במדבר כ"ג י') כתב **"ומה שאמר ואבדתם בגוים ואכלה אתכם ארץ אויביכם מורה, על הצרות הגדולות שעברו על עמנו שמתו מהם רבים, מכללם הרג קצת הקהלות הקדושות, וגרוש היהודים מארץ צרפת שמתו בסבתו כפלים כיוצאי מצרים ברעב ובדבר"**.

ובספר גן השכלים (פ"ו) איתא בזה"ל **"ודע אחי ינחינו ה' ואותך אל רצונו, שהשעבוד שאנחנו בו בין העמים והזלזול שהגיענו מן האומות, כבר הקדים הבורא ישתבח להודיע לאבותינו בזמן הקדום, שהוא יהיה ובאו עלינו הצרות והגיעונו הייעודים, ואכלתנו הארץ וכלונו הגוים כמו שנ' ואבדתם בגוים ואכלה אתכם ארץ אויביכם"**.

בספר **"נצח ישראל"** (ספ"ט) כותב המהר"ל **"וכנגד המיתה הוא הגלות, כי הגלות סבה למיתה כדאיתא בברכות אמרו ליה לרבי יוחנן איכא סבי בבבל תמה דכתיב למען ירבו ימיכם על האדמה וגו' כי המקום נותן קיום ליושביו שלכך נקרא "מקום" ודבר זה מבואר בכתוב במה שאמר ואכלה אתכם ארץ אויביכם, ואין דבר שהוא סבה למיעוט ישראל כמו הגלות"**.

וברוקח (סידור) כתב על הפרשה של קר"ש **"על האדמה: מלמד שכל הברכות תלויין כשישראל על אדמתם, אבל בגלות ואכלה אתכם ארץ אויביכם"**.

והנה חוץ ממה שאנו נאכלים ונאבדים בגולה רח"ל ע"י האומה"ע במיתה גשמי, בכלל תוכחה זה הוא גם מיתה רוחני ע"י התבוללת בכמה אופנים.

הגאון רבי יצחק יהודה טראנק זצ"ל שישב על כס זקנו הישועות מלכו ואביו כרב ואב"ד דק"ק קוטנא, וחתן בעל ה"שם משמואל" כתב בשנת תרפ"ה במכתב שישתדלו לעזור אותו לעלות לא"י בזה"ל **"המאסר**

הגלותי מכביד עלי את הכבלים שלי מדי יום ביומו האויר נעשה פה פשוט מחנק, וביותר הדאגה לבנינו אחרינו, כי מעולם לא התריעה עוד בתרועת נצחון הטמיעה וההתבוללות בפולניה כבימים ההם ימי תחיה הלאומית, כביכול אין לך איש שיהי' בטוח למרות כל נסיוני החינוך ההוא מנסה לעשות בבניו שהדור הבא אחריו לא תתקיים בו קללת "ואכלה אתכם ארץ אויביכם", וזאת תתן דאגה בלבי, ולא תתן לי מנוח מה יהי' בזרעי אחרי, על הדור הראשון אחשוב כי על יובל ישלח שרשיו, וכל רוחות שבעולם לא יזיזו אותו ממקומו, אבל דור השני דור השלישי שעד כאן רחמי האב ודאגתו עליהם מה יהי' עליהם וקול קורא אלי ההרה המלט... הלא כבר אמרתי אז לכ' מר אביו הגה"צ שליט"א כי לי אחת איזהו משרה שתהי' אפילו מלמדות ובלבד שאציל את דורותי אחרי מקללת הכליון בארצות הגוים...

בבטחון כי למען כבודם של אבותי נוחי נפש מאורי גולה שמסרו את גופם ונפשם עבור ברית המשולשת ה' ישראל ותורתו, תשתדלו לטובת בניהם אחריהם שלא יקצץ האילן ולא יבש המעין, רק לזכר עולם יהי צדיק חסד ה' על יריאיו וצדקתו לבני בנים... יצחק יהודה" (אגרות להרא"ה 28).

ולא רק מחמת השפעות מאומות העולם שגברה עלינו התבוללו הרבה, אלא גם עצם טבע הארץ מסייע לזה וצריך הרבה סייעתא דשמיא להנצל, וכמו שהאריך בזה החת"ס בכמה מקומות.

וז"ל החת"ס "הלא יתחמץ לבב אנוש כי בעוה"ר באורך הימים כ"כ אנו ניזונים מארץ העמים הטמאה לה, יוגרם ח"ו שגוענו אבדנו כולנו אבדנו ויתהפך טבעיים וקדושתנו וברכותינו לקללה וטומאה ח"ו ע"י מאכלים וטבעים של ארץ העמים והיינו "ואכלה אתכם ארץ אויביכם" (דרשות דף שט"ז ע"א).

עוד כתב "והנה יען כתי' ואכלה אתכם ארץ אויביכם, שבעו"ה מתוך אריכות הגלות והתגדלו אנשי קודש על אדמה טמאה, נהפכו מעויה ולקחו טבעי אנשי הארץ ההיא, והיינו ואכלה אתכם ארץ אויביכם עד שממש אין ניכר שממעי קודש יצאו" (דרשות דף של"א).

עוד כתב "והשיבותיך אל האדמה הזאת, י"ל ע"ד דכתיב ואכלה אתכם ארץ אויביכם שפירשתי במקום אחר שמרוב גידולינו בארץ אחרת ואכלינו מפירותיהם נתחלף טבעותינו לטבעי המדינה ההיא, ונתחלף טבעי ארץ הקדושה בטבעי ארץ עמים, והקב"ה הבטיחו שלא יתלכלך ולא ישונה טבעו מטבע ארץ הקדושה והיינו והשיבותיך אל האדמה הזאת פי' אל טבע האדמה הזאת, והיינו דאמר יעקב אע"ה ושבתי בשלום אל בית אבי פירש"י בשלום בלי חטא, והיכן הבטיחו ע"ז אלא במה שאמר וכנ"ל" (עה"ת פרשת ויצא).

וכדאי להביא מהג"ר שמואל אליהו שליט"א נתונים (מכמה שנים בעבר) בענין התבוללות בחו"ל לעומת בארץ ישראל רח"ל. וז"ל "את ההתבוללות מכנים "שואה שקטה". עד שנת 1970 רק 17% מהיהודים בארצות הברית נישאו בנישואי תערובת, בשנת 1980 המספר כבר זינק ל-40%, כיום הוא עומד על 58%. שמא יאמר אדם: אני לא רפורמי וילדי בטוחים. ובכן, 25% מהאורתודוקסים הפכו לקונסרבטיבים. 30% מהקונסרבטיבים הפכו לרפורמים. 28% מרפורמים הפך לחסרי זהות. אחוז ההתבוללות של יהודים במדינת ישראל הוא 5% לעומת 58% בגלות" עכ"ד.

וכדאי לסיים עם מה שדרש האדמו"ר מקלונבורג "עיקר הצרות באו על בני ישראל מעת שגלו מארצם כמאה"כ (ויקרא כו לח) ואבדתם בגויים ואכלה אתכם ארץ אויביכם, רצ"ל שרק בין הגויים שייך אבדון, ורק בארץ אויביכם יתכן להיות כליון רח"ל, משא"כ בארץ ישראל שאף שקמו עליהם מפעם לפעם מלכים רשעים,

מ"מ כאשר אך התפללו ושב אל ה' מיד זכו לישועה. כך היה כמה פעמים שחטאו ונענשו, וכשעשו תשובה זכו להיוושע, כפי שנראה בפסוקי הנביאים, לעומת זאת בגלות המר הזה צווחינן וצווחינן ולית דמשגח בן, אנו נתונים למעלה מאלף ותשע מאות שנה בצרות ורדיפות אכזריות בלי הפסק בנתיים, ואין מקויים בנו מאה"כ ורווח תשימו בין עדר ובין עדר (ראה זוה"ק פרשת פקודי ח"ב רנח א, ובפירוש הרמ"ז) בעוד שבארץ ישראל לאחר ג' שנים של עצירת גשמים בגין חטאיו של אחאב, בא אליהו הנביא ועורר את העם לתשובה עד שהודו ואמרו ה' הוא האלקים ומיד בא מטר על הארץ. הרי שבחוץ לארץ אין רואים סוף וקץ לכל צרותינו אין גרוע יותר מהעונש של "ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה", כי כאשר מגורשים מארץ הקדושה כבר יכולים לבוא כל הצרות והפורעניות שבעולם כמו כאשר אב ואם מגרשים את בנם מביתם שילך וינדוד בחוץ בין רוצחים ושודדים, ובין חיות טורפות, שבעונש הזה כלולים כל הצרות בלי שיעור וגבול רח"ל. מטעם זה בכל עת צרה בוכים על חורבן בית המקדש, כי הגלות שנגזרה אז היא הגורמת שכל הצרות באות על ראשנו, וברור אצלי בלי שום ספק שבארץ ישראל לא היה יכול לבוא היטלר ימ"ש ולהרוג שש מליון יהודים.

כן מצינו לאחר שבא נבוכדנצר הרשע על בני ישראל שכיון שעוד נשארו בארץ ישראל קיבוץ של יהודים, היה בכוחם לפעול ישועה ואכן זמן קצר אחר כך כבר זכו בני ישראל שוב לעלות ולבנות את בית המקדש. וגם בחורבן בית שני כאשר שרף טיטוס הרשע את בית המקדש עדיין נשארו שושילתא דרבן גמליאל (גיטין נו:), וכן יבנה וחכמיה שם, ואמו של רבינו הקדוש היתה בידידות עם אשת הקיסר ראה תוספות (ע"ז י: ד"ה אמר) ולא שרפו אז את גדולי ישראל הצדיקים כמו שהיה כאשר אני הייתי באושוויץ, שבכל יום שרפו עשרות רבנים על המוקד, ולאחר כמה שנים מחורבן בית המקדש שוב פרחו חכמי התורה בארץ ישראל.

זאת לעומת מדינות אירופה שכבר עברו קרוב לארבעים שנה מאז החורבן ועדיין המקום שומם מיהודים, המה בורחים משם. גירשו את בני ישראל משפאניא ולאחר מאות שנים עדיין לא התיישבו שם יהודים. וכן בפולין היו כשלוש וחצי מליון יהודים, ואילו בזמננו אין שם מניין לא בקראקא, ולא בווארשא, וגם לא בלודז', ושם לא הרגו את בני ישראל משום שהיה להם איזה כח או צבא וכדו' אלא מפני שנאה עזה של רשע ורוצח.

רק מי שענינו סומות אינו רואה זאת, בבחינת עינים להם ולא יראו, שהצרות בחוץ לארץ קשים עשרות מונים מהצרות בארץ ישראל, כי כל זמן שהיו בארץ ישראל היו יכולים לפעול ישועה על ידי שהלכו לשפוך שיח במקום המקדש, אף שהיה שרוף ומחולל כי הם לא היו טמאי מתים, וידעו היכן מותר לעלות להר הבית, וכיון שצעקו ובכו אל ה' זכו לישועה, ולעומת זאת במשך שנות הגלות באו הרבה צרות כיון שלא היו כבר בארץ ישראל" (דרשות חומש רש"י וישב תשמ"א).